

Lektion 3: Sex, samtycke & ömsesidighet

Många av grundskolans kursplaner innehåller tydliga kopplingar till teman som berör sex, relationer och jämställdhet. Vissa ämnen har direkta kopplingar, andra ger möjlighet att inkludera dessa frågor genom till exempel val av gemensam litteratur eller teman för textskrivning. Vår förhoppning är att materialet ska underlätta för så många lärare som möjligt att vilja och kunna använda sin undervisning för att bidra till ökad jämställdhet och ett samhälle fritt från våld.

I ämnen där kursplanerna inte har direkta kopplingar till sex, relationer och jämställdhet (till exempel samtliga språk-ämnen) kan materialet användas på följande sätt:

Alternativ 1: Som inledande lektion för ett visst tema, för att fördjupa förståelsen på förhand. Exempel: Ni ska börja läsa boken "Inte som du" (omvända könsroller i ungdomsmiljö) och använder lektion 1 och 2 för att ge alla en grundläggande förståelse för vad könsroller är och hur de kan påverka människors livsvillkor och möjligheter.

Alternativ 2: Som en uppsamlande och tydliggörande lektion. Exempel: Ni har läst boken "14 år till salu" (en sann historia om sexuellt våld och människohandel i Sverige). Ni avslutar temat med lektionerna om sexuellt våld samt lektionen om pornografi, prostitution och människohandel för att få en bredare bild av temat, samt vilken lagstiftning som gäller i Sverige.

SO-ämnena:

1. Samhällskunskap

Information och kommunikation

Nyhetsvärdering och hur den kan påverka människors bilder av omvärlden. Hur individer och grupper framställs, till exempel utifrån kön och etnicitet, samt hur information i digitala medier kan styras av bakomliggande programmering.

Individer och gemenskaper

Ungdomars identiteter, livsstilar och välbefinnande och hur detta påverkas, till exempel av socioekonomisk bakgrund, kön och sexuell läggning.

Rättigheter och rättsskipning

Rättssystemet i Sverige och principer för rättssäkerhet. Hur normuppfattning och lagstiftning påverkar varandra.

2. Religion

Konflikter och möjligheter i sekulära och pluralistiska samhällen, till exempel i frågor om religionsfrihet, sexualitet och synen på jämställdhet.

Identitet och livsfrågor

Hur olika livsfrågor, till exempel meningen med livet, relationer, kärlek och sexualitet, skildras i populärkulturen. Hur religioner och andra livsåskådningar kan forma människors identiteter och livsstilar.

Etik

Vardagliga moraliska dilemman. Analys och argumentation utifrån etiska modeller, till exempel konsekvens- och pliktetik. Föreställningar om det goda livet och den goda människan kopplat till olika etiska resonemang, till exempel dygdetik. Etiska frågor samt människosynen i några religioner och andra livsåskådningar. Etiska begrepp som kan kopplas till frågor om hållbar utveckling, mänskliga rättigheter och demokratiska värderingar, till exempel frihet och ansvar.

3. Historia

Demokratisering, efterkrigstid och globalisering, cirka 1900 till nutid

Demokratisering i Sverige. Bildandet av politiska partier, nya folkrörelser, till exempel kvinnorörelsen, och kampen för allmän rösträtt för kvinnor och män. Kontinuitet och förändring i synen på kön, jämställdhet och sexualitet.

4. Geografi

Språk:

5. Svenska/SVA

Språk är människans främsta redskap för att tänka, kommunicera och lära. Genom språket utvecklar människor sin identitet, uttrycker känslor och tankar och förstår hur andra känner och tänker. Att ha ett rikt och varierat språk är betydelsefullt för att kunna förstå och verka i ett samhälle där kulturer, livsåskådningar, generationer och språk möts.

Berättande texter och sakprosatexter

Skönlitteratur för ungdomar och vuxna från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Skönlitteratur som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor. Lyrik, dramatik, sagor och myter.

Språkbruk

Ord och begrepp som används för att uttrycka känslor, kunskaper och åsikter. Ords och begrepps nyanser och värdeladdning. Etiska och moraliska aspekter på språkbruk, yttrandefrihet och integritet i olika medier och sammanhang. Språkets betydelse för att utöva inflytande och för den egna identitetsutvecklingen.

6. Engelska

Kommunikationens innehåll

Intressen, vardagliga situationer, aktiviteter, händelseförlopp samt relationer och etiska frågor.

Åsikter, erfarenheter, känslor och framtidsplaner.

Levnadsvillkor, traditioner, sociala relationer och kulturella företeelser i olika sammanhang och områden där engelska används.

7. Moderna språk

Kommunikationens innehåll

Åsikter, känslor och erfarenheter.

Vardagsliv, levnadssätt och sociala relationer i olika sammanhang och områden där språket används.

8. Modersmål

Berättande texter och sakprosatexter

Skönlitteratur för ungdomar och vuxna, lyrik, dramatik, sagor och myter från olika tider och områden där modersmålet talas. Skönlitteratur som belyser människors villkor, identitets- och livsfrågor.

Språkbruk

Ord och begrepp för att uttrycka känslor, kunskaper och åsikter. Ords och begrepps nyanser och värdeladdning. Bildspråk och idiomatiska uttryck.

NO:

9. Biologi

Kropp och hälsa

Hur den fysiska och psykiska hälsan påverkas av sömn, kost, motion, sociala relationer och beroendeframkallande medel. Människans sexualitet och reproduktion samt frågor om identitet, jämställdhet, relationer, kärlek och ansvar

10. Teknik

Vidare ska undervisningen ge eleverna förutsättningar att utveckla tilltro till sin förmåga att bedöma tekniska lösningar och relatera dessa till frågor som rör estetik, etik, könsroller, ekonomi och hållbar utveckling.

Praktiska ämnen:

11. Bild

Bildframställning

Rättigheter och skyldigheter, etik och värderingar när det gäller bruk av bilder samt yttrandefrihet och integritet i medier och övriga sammanhang.

12. Musik

13. Hem & konsumentkunskap

14. Idrott & hälsa